

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla GrudenV KRALJESTVU
TRIGLAVA

Pred nedavnim se prejel razglednico iz domovine s sledečimi pozdravi: "Hodimo po poti Kosa, Rožiča, Korošca in Willomitzerja in smo 200 let za njimi splezali na Triglav, od koder ti pošiljamo lepe pozdrave".

Torej natančno pred 200 leti, 26. avgusta 1778. so stali prvič ti štirje srčni možje na vrhu Triglava. Ta prvi vzpon naših domačih ljudi na mogočni in do takrat nedostopni sivoglavni vrh je bil za tiste čase edinstveno, nad vse pogumno in podjetno dejanje. Ne pozabimo, da je bil tisti čas Triglav še obdan z vraževrnimi bajkami, strahovi in tabuji, da je to poseganje v vrhove pomenilo takrat še pregreho, greh po prepovedanem sadu. Če upoštevamo ne samo ovire in težave tistega časa, temveč tudi pogumovanje in predsodke tistega še v inkvizicijo zavitega časa, šele tako lahko ocenimo prvi vzpon na Veliki Triglav kot nad vse pogumno in naravnost revolucionarno dejanje. Ne pozabimo, da so še v sredi 18. stoletja sežigali na grmadah čarovnice. Zadnje čarovnico Dakskoblarico so na Slovenskem v Ribnici sežigali na grmadi leta 1728, torej le 50 let pred tem vzponom.

Prisluhnimo besedam, ki jih je izrekel na tej proslavi govornik dr. Miha Potočnik: "Triglav prevladuje, obvladuje in zbira vse okrog sebe, si vse podreja, se vpleta v zgodovino, v čustvo in zavest vsega našega ljudstva, ki biva pod njim in daleč okrog njega. Zdi se mi kot mogočno nepremakljivo sidro, na katerem se je naš narod po velikem preselitvenem potovanju iz daljnih vzhodnih ravnin v morju obdajajočih ga tujih narodov za vse čase pritrtil na deželo, v kateri zdaj živi že blizu tisočštiristo let. En krak tega sidra kaže in sega na sever in severozahod in tja v Korotansko, Ziljsko in Kañalsko dolino, en razcepjen krak na zahod in jug proti Soči na Jadransko morje, najdaljši pa čez Mali Triglav k bratom in sestram na vzhodu. Pošljimo naše misli za 200 let nazaj in prisustvujemo doživetju in ganjenosti pionirjev, ki so tistega znamenitega dne prvi stali na tem vrhu. Opravili so eno prvih osvobodilnih dejanj iz srednjeveškega in fevdalnega mračnjastva ter pomagali odpirati vrata novi dobi osvobajanja in splošnega naprednega poleta, ki smo mu mi sodobniki priča".

Ne pozabimo tudi da začetki organiziranega delovanja slovenskih planincev, ki so leta 1893 ustanovili svoje društvo, pa sodijo v obdobje, ki se je tuji osvajalet trudil, da bi potujčil slovenski narod in ga izrinil iz zemlje pod Triglavom. Delovanje slovenskega planinstva je v tem raznorodovalnem obdobju nosilo pečat boja za narodno samostojnost in se posebej za ohranitev slovenske podobe naših gora.

Ob proslavi 200 letnice prvega pristopa na najvišji vrh Jugoslavije se je ljudi kar trlo. Kot poročajo je v vseh štirih planinskih domovih pod Triglavom prespa-

lo od 25. na 26. avgust, najmanj 1200 gostov. Na samem vrhu pa jih je bilo ob proslavi okrog tisočin še en tisoč bi jih spravili nanj. Na vrhu je bilo staro in mlado, od štiriletnega Mihca Larisi pa do znanega Eda Držaja, znanega planinskega pisatelja, ki mu osmi križ že krepko leze čez pleča.

Vsi mogoči ljudje so bili, nekdo je rekel, da je tako pomešano kot na ribniški ohceti. Na nahrbtniku pa je imel privezано suho robo, prišel je naravnost iz ribniškega semnja. Med ostalimi, ki so praznovali na Triglavu so bili tudi dr. Marjan Breclj, Viktor Avbelj, podpredsednik jugs. vlade Andej Marinc. Nekateri od njih so šli dosledno po poti, kot so šli pred 200 leti prvi pristopniki. Aljažev stolp je bil ovešen s slovensko zastavo, ki jo je sam prinesel znani gorenjski partizan Jelovčan. S predsednikom Planinskega društva Ljubljana-Tonetom Poljškom sta jo obesila. Na predvečer je bila seja tega društva v planinskem domu in odbora Planinske zveze Slovenije.

Da ne pozabimo omeniti v Bohinju že tudi stoji spomenik tem prvim štirim junakom, ki so prvi dosegli vrh "snežnikov kranjskih siv'ga poglavarja". Ta spomenik je obenem tudi simbol in spomenik vsem neznanim gornikom ter v likih teh štirih mož so upodobljeni vsi tisti nešteti naši gorski vodniki, pastirji, lovci, kmetje, rudarji, gozdarji, nosači ter drugi popotniki, ki so na svojih poteh dolga stoletja hodili, mnogi so danes na žalost neznan in pozabljeni.

Znani gornik, zaljubljen v slovenske gore, dr. Kugy je o Triglavu dejal takole: "Nemara sem bil na Triglavu štiridesetkrat. Bil je ideal gore moje mladosti. Iz zlatorogovega kraljestva je stopil v moje sanje in jim vladal dolgo vrsto let. Ni je gore, ki bi ji postavil toliko oltarjev ko njemu. Kako mi je utripalo srce in poletelo polno gorečega hrepenenja k njemu, če je zazvenelo njegovo od vekov posvečeno, pravljico, božansko ime! Resnično, ni je strani v knjigi moje gorske mladosti, kamor bi ne bil zarisal oči Triglav svojega tajnega znamenja".

Triglav je danes naš simbol, naš ponos, ni čuda, da je danes tudi v slovenskem grbu. V zamejstvu, posebno Slovenci v prekomorskih deželah ne vseh celinah radi poimenujejo svoja društva in svoje domove po očaku Triglavu. In ni slučaj, da je tudi slovenska literatura obogatena po piscih in umetnikih kateri so črpali iz bogastva Triglavskega kraljestva.

L.K.

NOV RADIJSKI
ODDAJNIK PRI PRUJU

PTUJ-V Novi vasi pri Tpuju so predali namenu nov srednjevalovni in UKV oddajnik. S tem so tudi proslavili petnajsto obletnico lokalnega radia in Trideseto obletnico časopisa Teknik.

KAR PO DOMAČE...

Človek mora držati obljubo pa četudi ga ta stane vse premoženje, včasih celo življenje. Tisti naši ljudje, ki nekaj polagajo na svojo čast, vedo kaj pomeni obljubo prelomiti. To posebno vemo iz naših poslovnih, osebnih, in še najbolj političnih odnosov z Avstralci. Ne samo v težave ampak v sramoto zabrede človek, ki se zanaša na obljube. Tisti pa, ki obljubo prelomi se menda ne zaveda kako težke posledice rodi tak nečasten postopek.

Menda boste spet rekli, da v tej rubriki nič kulturnega ne pišem. In da se kregam. Če bi mi ne bilo toliko do Slovencev kot mi je, bi se v tej rubriki ki sem ji že takoj spočetka dala naslov na katerega ste se že navadili, ne bi imela za kaj razburjati. Izbrala sem tak naslov, ker nas poznam. Beseda je šla okoli, da sem mora, ker sem se spravila na pisanje. Vsak človek ima neko strast in veselje. Potemtakem smo vsi nori, vsak za drugo reč. Vedite to, da kar ima človek rad, se za to tudi bori. Iz svoje ljubezni do slovenskega naroda sem se borila za slogo in mir in kazala na tisto, kar nas je razdvojilo. Seveda sem si pri temu napravila, tako pravi, dosti neprijatelj. To me pač ne skrbi. Človek je samemu sebi največji neprijatelj ali pa prijatelj. Človek sem, ki se zanaša na samo sebe, ker sem v življenju imela že vse preveč težav in večkrat tudi zaradi ljudi, ki so lažnjivci, ali pa ne drže obljub.

Včeraj, ko smo se Slovenci srečali pri sprejemu za etnične delavce, h kateremu nas je povabil premier Wr-an sem mislila, da je le napočil čas miru in zadovoljstva med nami. Ravno tisti, ki smo se med seboj dajali zaradi osebnih, cerkvenih in političnih zadev smo se prav pristržno rokovali, nasmejali, saj vemo, da v resnici nismo imeli slabega namena. To je znak, da le imamo vsaj srčno kulturo, kolikor je pač še imamo. Odkritosrčnost, dragi moji, je ena atistih lastnosti, ki jo človek s srčno kulturo ima. Če so mi tisti, na katere se je znašala ta moja rubrika oziroma, če mi zanikajo celo to plat kulture, ki jo imenujem srčna, morem mirne duše reči, da srčne kulture ne poznajo.

Ko sem dala tej rubriki naslov "Kar po domače", sem dobro vedela kaj delam. Nisem imela namena pisati o kulturi ampak razčistiti naše zadeve. Kajti dokler ne bomo razčistili naših zadev in priznali naših resnic, ne bo od nas nič.

Nam vsem skupaj se gre za ugled slovenske skupnosti v Avstraliji. Do tega ugleda v taki višini kot si jo želimo in o njej več sanjamo kot delamo, saj si sami ustavarjamo zapreke, mi avstralski Slovenci ne bomo nikdar prišli. V Avstralske Slovence izgubljam vero. Kozarec, polka, spletke, laži, opravljanje, to je naše nekulturno delo. Kulturnega je pa komaj toliko, da bi ga človek miši za uho zapisal. Še tisto kar za točnemu ustvarjati, uničimo. Vsa čast "Planici" v Woll-

ongong-u. Tam delajo složno. Oni so v tem mestu ustvarili Slovincem ugled.

Največji ugled Slovincem v Sydneyu pa je brez dvoma prinesel ravno slovenski pevski zbor "Triglav". S ponosom sem čakala, da nastopi tisti dan, ko jih bom zaslišala peti našo pesem pod sudneyskim nebom. Pa ne bo od tega nič. Zbor je dobil denar od države, žene so se baje prav lepo pripravile za ta nastop za časa karnevala, kakor mi je rečeno, so pevci dobili dobro denarno pomoč od države in pevke so si baje dale napraviti prav lepe obleke za ta nastop. Tisti navdušen aplavz, ki so ga naši pevci želi v Operni hiši za časa lanskega karnevala, sem pričakovala, da se bo letos ponovil v Bakstownu. Pa ni od vsega tega nič. Človek, ki ga izmerno visoko cenim, ker je res pravi kulturni delavec, pevovođa zbora "Triglav", je odstopil od nastopa, ki naj bi ponesel našo pesem, ki je res lepa, med širšo publiko Avstralije. Mi pa smo se osramotili pri vladi, kot nezanesljiv narod, ne kot nezanesljiva pevska grupa. NEZANESLJIVA NARODNOSTNA SKUPINA, to smo mi sedaj v NSW. Sprejeli smo denarno pomoč za našo kulturno dejavnost, toda svojega nismo storili. ŽALOSTNO. Sram me je, čeprav nisem imela opravlja z zborom.

Kaj pa z našo folkloro? Gospa Košorokova si je leta in leta ubadala oči, prste in pamet, da je ustvarila prvo slovensko folkloro v NSW. Kje je danes njeno delo? Kje ji je kaj priznanja? Zakaj se je ta grupa razpadla? Zakaj ji g. Pogačar, ki ga lubim celo kot prijatelja, ni pristopil na pomoč, da bi skupaj nadaljevala? Gospa Košorok je sama napravila ogromno število bogatih noš, mladino je zbrala okrog sebe kakor kokla piščeta, a ji ni bilo dano, da bi nadaljevala. Gospod Pogačar pa se je moral spraviti na delo znova. Delo, ki se vedno znova začinja ne raste. To smo mi.

A kaj bo s pevskim zborom "Triglav"? Imel je priliko, da postane eden od slavni zbora Avstralije, a jo je vrgel v koš. RES žalost in sramota.

Pavla GRUDEN

POMURCI NAJBOLJŠI
TRAKTORISTI

RADLJE OB DRAVI-Najboljši slovenski traktoristi so Pomurci. Najboljši mladi zadržniki pa so Posavci. Tako bi na kratko lahko označili dvodnevno, že 22. republiško prvenstvo traktoristov in 6 republiško tekmovanje mladih zadržnikov v Radljah.

Množica poklicnih traktoristov in mladih zadržnikov, med njimi tudi nekaj zasebnih kmetov, se je dva dni merila v poznavanju teorije, v oranju in spretnosti vožnje traktorja z dvoosno prikolico.

Najbolje uvrščeni z republiškega tekmovanja bodo sodelovali na državnem prvenstvu v Beogradu, ki bo konec septembra.

PO SLOVENIJI

SLIKARSKI "BOJI"
V PIRANU

PIRAN-Piranske trge, ulice in uličice je 27. avgusta zavzela vojska 125 slikarjev iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Avstrije, ki so prišli na 13. mednarodni slikarski ex tempore. Tudi letos so se pomerili v slikanju na temo "Piran, Istra, morje, soline". Med 148 oddanimi deli je žirija 68 slik izbrala za razstavo. Čeprav je bila udeležba na letošnjem mednarodnem ex tempore v Piranu, ki je sicer najzanimivejša, vsekakor pa tudi najmnogičnejša likovna prireditev v Sloveniji, nekoliko skromnejša kot lani, je kakovost po mnenju poznavalcev na visoki ravni.

SLIKARSKA KOLONIJA
POETOVIA

BORL PRI PTUJU-Na gradu Borl v Halozah so 26. avgusta slovesno začeli 10. jubilejno slikarsko kolonijo

"Poetovio - Ptuj". Na povabilo upravnega odbora kolonije in skupščine občine Ptuj je prišlo kar 22 slikarjev iz Slovenije, drugih republik in tujine, tako da je med številnimi likovnimi kolonijami in simpoziji na Slovenskem borlska letos zagotovo največja. Pred desetimi leti so jo ustanovili v čast proslav ob 1900-letnici Ptuja in si je v desetletju pridobila pomembno mesto v koledarju slovenskih likovnih kolonij.

SPOMLADI RADIO
BELA KRAJINA

ČRNOMELJ-Dogovori med RTV Ljubljana in predstavniki skupščine občine Črnomelj, v zvezi z lokalno radijsko postajo, so bili zelo plodni. Ker imajo Črnomeljci že zgrejen radijski oddajnik, ni daleč čas, ko bo šel v eter prvi glas lokalne radijske postaje Bela krajina. Radijska postaja bo pripravljena do konca letošnjega leta, namenu pa jo bodo izročili spomladi.

JESENICE — Tu ugotavljajo, da zaposlovanje žensk nazaduje. Zaposlenost žena je na Jesenicah celo med najnižjimi v Sloveniji. Na Gorenjskem predstavljajo ženske 47 odstotkov zaposlenih, v Trziču na primer celo 53 odstotkov, na Jesenicah pa le 36 odstotkov.

TOLMIN — Srednjeročni družbeni plan Tolminske je kot enega glavnih ciljev načrtoval zmanjšanje izseljevanja prebivalstva. Kljub načrtom se ljudje še vedno izseljujejo, po potrebi še celo bolj. Od leta 1971 do letos se je število prebivalcev v tolminski občini zmanjšalo za 708 ljudi, poleg tega je Tolminsko eno izmed območij z najstarejšim prebivalstvom v Sloveniji.

AJDOVŠČINA — V Sloveniji je nastalo izredno povpraševanje po industrijskih in komunalnih čistilnih napravah. Splošno kovinsko podjetje Ajdovščina se je zato odločilo, da bo izdelovalo opremo za čistilne naprave. Izdelovali bodo tudi stroje za predčiščenje grobih delcev, prav tako tudi stroje za biološko čiščenje.

TRIBINA ČITALACA

"OHRIDANKA"

Za prv pat te vidov vo belata mugra
Te vidov-kako kajče nad bran što se rodi,
So pijana radost od detska plač
Te bliskaše vitelot na ezerskite vodi.

Prv pat te slušnav kade tkaeš pesna,
Pesna za gradot koj drevnosta e pleti
Zakiten so zlaten lovorov venec
Pokraj izvorite biljanini sveti.

Te gledav vesela kako rosen cvet
Se smeeš i čekoriš po pesokta bela,
Piskaš od radost kako Galeb v let
Što veterot te miluva po snagata vrela.

Prv pat te vidov nad sinite vodi
Neumorno trieš nad belite platna,
I vsrce gi strelaš ribarite mladi
So vetreto tivko i rosata zlatna.

Te vidov naj-lična devojko na svetov
Te vidov, pod zvezdite na ezerskata šir
-Nis zdracite na mesečeviot lač
Te greeše sonceto na Onridskiot mir.

Ivan Tropski
Belmore N.S.W.

PISMO I SUZE

Dobrota i blagi otkucaji njena srca,
u mojoj duši vijore, nošeni pismom,
i suza što je iz oka kanula,
ostaje tu kao pečat njenih misli,
a ja, sutra, kad odgovor budem slao
svoju ću joj na beli papir poslati.

Oh, što si kanula pahuljicu na umorno slovo
i obavila ga jecajem daljine,
ostavljajući ga samom na dugom putu,
na putu do moga pogleda,
slomljenog u neprespavanim noćima,
pored tvoje slike u uglu moje sobe.

Vidim suzu kako ti pada,
iz istog onog oka što iz mraka svetli,
osećam svu težinu njegovu,
i srce što je u tom času kucalo,
uzdah slomljene duše nad pismom
i sad nad pismom tužan pogled ti šaljem.

Ti koja si nadamnom noći bdela,
koja si život u moj tkala,
ostaješ ponovo u uglu sobe,
misi su ti ovde u mom srcu
nemirno se igraju u mojoj glavi
mameći jednu pahuljicu na svetlost dana.

M. Davidović

BEZ NASLOVA

Ista tema
isti ljudi,
a novi dan.
I danas kao juče-
stara pesma.
Zašto? ...
Kad već starimo
sa svakim danom,
kad smo već ovde,
i još uvek uzdišemo
-izmislimo nešto ...!
Recimo,-
Ti budi "Santa Maria"
ja "Kristofor Kolumbo",
vratimo se u 1492. godinu
i pođimo u otkrića.
Ukoliko otkrijemo
nešto kao Klementina.
Bićemo mlađi za 486. godina,
a ko zna gde sve nećemo kročiti,
i gde sve nećemo stajati.
Istorija nas upamtiti neće
da se ne bi vratila unazad-
ali neće biti važno.
Bar smo promenili temu,
i ako smo ostali isti,
pod ovim užasnim nebom
koji nas opija od pameti.

Condor Valentino
Red Hill, A.C.T.

BOLI NAS SVIJU

Jedno je stablo, a stalno plače
jer na dvije grane ima samo dva lista
jedan je zelen, a drugi žut
od bola se sprema na dugi put.

Teško je isto zelenom listu
jer osjeća tugu za bratom žutim
ostat će sam s batom u srcu
u nadi da i on počne da žuti.

Opaka bolest svuda se širi,
boli nas viju koji smo živi,
boli kad gubiš sestru, brata ili drugu
isti smo kao list zelen i kad požuti.

Tajiba Cerić

TVOJ ODLAZAK

Kažu da na stanici počinju i završavaju se susreti.

Evo i mi smo na stanici da bi dali konačan kraj našem susretu. Ponekad sam mislila da do ovoga nismije doći, da to naprosto moramo izjeći.

Ti odlažiš!

Dok te gledam da bih mogla zapamtiti tvoj lik, boju očiju i snijeg u kosi. Željela bih da nema svih ovih vozova i stanica. Željela bih da smo negdje daleko gdje bih mogla na bjelom snijegu ispisati tvoje ime, gdje ću biti sigurna da ga neće odnijeti neka voda u bezimenu luku. Stojimo nijemo jer ne znamo riječi da kažemo ili dočaramo ponovan susret koji oboje želimo. Ulaziš u voz dok stanična kazaljka uporno odmiče. Nismo li ponekad djeca sa rukama u tuđoj kosi, nismo li djeca kada se rastajemo?

Dali ću te ponovo sresti kad procvijeta cvijeće ili kad fontane u gradu prorade? Pitam se šta bi rekao ti koji si me volio jedne decembarske večeri?

I, šta bih rekla ja koja sam te voljela?

Možda bih ti rekla stare riječi sa novim prizvukom ili /stare/ nove riječi sa starim značenjem? Ili bih ti rekla kako želim da mi se ponovo vratiš?

Odlaziš?! ... Ostavio si mi samoću i lutanje. Ostavio si mi da tražim sva naša mašanja. Spuštam se gradu u zagrljaj. Ne, neću sada da se okrenem. Okrenuću se kada voz nestane i da vidim peron i stanicu, da vidim tvoj i moj odlazak ...

Kažu da na stanici počinju i završavaju se susreti.

Meni izgleda da tu ljudi ostavljaju nešto što je dio njih, da bi se jednog dana sreli na istoj stanici da traže tragove onoga što su tu jednom ostavili.

Suada BERNHARDT

FOTO
PATRIS
P.L.

375 KING STR. NEWTOWN
Tel. 513-213, Posle rada 699-7662

ZA NAJKVALITETNIJE VENČANE
RODENDANSKE KAO I FOTO-
GRAFIJE SA DRUGIH
SVEČANOSTI

Obratite se i posetite naš Studio u
Newtownu

BESPLATNO POZAJMLJUJEMO
VENČANE I BRAZMIRSKE
HALJINE

Posetite nas lično ili putem telefona
ugovorite Vašu posetu.

*U Boji ili
*Crno bele

ZAR SAD MI KAŽE?

Kod prvog susreta, ljubav se rodi.
Na pragu sreće, ja te gubim,
tvoje oči reka snova,
sreto ih u toploj noći
kad sam nestajala, u samoći.

Strela ljubavi nas, obori
sa prestolja gordosti
kao tropski cvet, rastočismo se!
U buđenju, jutarnje beline,
sagore bol nežnosti lepote ...

U čežnji nemira prolaze godine
putevi, raskršća, susreti, u večje,
a bol u duši, kao oganj peče,
dozivamo se! Bez glasa.
Za našu ljubav nema spasa.

Oronusmo kao ranjeno stablo!
sumorne godine, ostaviše traga,
on mi sad kaže, ti si mi ljubav i draga.
Zar mi sad kaže, kad se sve sruši?
koliko puta sam to želela čuti,
dok je bol bila u duši ...

Dana Vuković

BOL I TUGA

Bol i tugu nosim u srcu
ljubavi
Ljubavi prema svačem i
svakom,
Sve volim,
Sva bića i sve stvari
Svemu se divim,
Svkome klanjam se osmje-
hom lica,
Uzalud,
Stvari i predmeti me ne
razumeju
Ljudi preziru,
A voljena bića bol zadaju.
A ja im praštam
Praštam i sve volim
Noseći bol i tugu
A ona tako silno boli,
Boli ni ne znajući zašto je
sve to tako,
Zašto me svako zlo prati,
Zašto htjedoh njime i svoju
pesmu zvati
Da prepričava o njima,
O tim dvijema stvarima,
Bol i tuga,
Nedostaju samo suze,
Rađaju se samo stihovi,
Raste bol i tuga u srcu
ljubavi.

Andrej Gustav Marcok